

OBOROVÝ SEMINÁŘ – CHEMIE

lektorka: Mgr. Blanka Juránková
28. 3. 2011, Brno

Open Source programy využitelné při výuce chemie

1) Avogadro

- nástroj pro tvoření molekul
 - k dispozici zdarma jak pro Windows, tak také pro MAC OS a Linux
 - v aplikaci je k dispozici velká databáze základních sloučenin jako jsou alkoholy, cukry a mnohé další
 - aplikace sama optimalizuje délku vazeb a jejich uspořádání tak, aby odpovídaly realitě
 - možnost definovat, zda je látka pravo- či levotočivá, úhly, druhy vazeb od vodíkových můstků, přes sféry Van der Waalsových sil atd.
 - program ke stažení zde: [http://avogadro.openmolecules.net/wiki/Main Page](http://avogadro.openmolecules.net/wiki/Main_Page)

Poznámky:

2) Chemsketch

- program slouží pro kreslení chemických struktur (možnost 3D projekce), reakcí, diagramů a skládání chemických aparatur
 - možnost práce ve dvou režimech – STRUCTURE (strukturní režim – umožní tvorbu vzorců, reakcí, struktur) a DRAW (kreslení – umožní nákresy aparatur, obrazců a prezentací)
 - program ke stažení zde: <http://www.acdlabs.com/resources/freeware/>

Poznámky:

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.



3) Kalzium – “chytrá” periodická tabulka

- program obsahuje především základní informace o jednotlivých prvcích PSP (např. značka, název, atomové číslo, izotopy, ionizační energie, hodnoty elektronegativit, teploty tání a varu...)
 - dále můžeme využít funkcí jako: skupenství prvků při určitých teplotách, časovou přímkou (známé prvky např. v roce 1898), kalkulačku molekulové hmotnosti, nástroj pro řešení rovnic
 - v nabídce programu je např. i glosář – malý chemický encyklopedický slovník, který obsahuje i popis a obrázky nejpoužívanějšího laboratorního skla, nádobí a přístrojů, dále chemická kalkulačka (např. pro výpočet molární koncentrace roztoků...), tabulka R/S vět aj.
 - program ke stažení zde:<http://linux.softpedia.com/progDownload/Kalzium-Download-2404.html>

Poznámky:

4) FreeMind

- program pro tvorbu myšlenkových map
 - práce s programem je intuitivní, můžeme tvořit libovolně velké a členěné mapy, jednotlivá pole lze barevně odlišit, zvětšit, vložit do nich ikonky jako pomůcku a motivační nástroj
 - místo textů můžete vkládat také obrázky
 - celou hierarchii lze "sbalit" a mít tak pouze základní strukturu a tu pak během výuky nebo prezentace postupně rozbalovat nebo do ní přidávat další pojmy
 - výstupy lze exportovat do html, pdf, jpg, png, svg, nebo do OpenOffice dokumentu či přímo vytisknout
 - program ke stažení zde: <http://sourceforge.net/projects/freemind/>

Poznámky:

5) Křížovky a osmisměrky

- programy pro tvorbu křížovek a osmisměrek jsou na internetu také v on-line verzích
 - většina z nich pracuje jednoduše – zadáte jednotlivá slova a návod, dle kterého je řešitel následně uhodne – vytvoří se tak databáze slov
 - zadáte tajenu a program již křížovku sám vygeneruje
 - lze tvořit i interaktivní křížovky a umístit je na webu
 - program ke stažení zde: <http://www.eclipsecrossword.com/downloadfull.html>
 - on-line verze: <http://www.puzzle-maker.com/CW/>

Poznámky:

Další programy např. **BALLView** (nástroj pro modelování molekul), **Chemtool** (tvorba strukturálních chemických vzorců).

Informační zdroje:

- 1) *FreeMind – užitečná pomůcka pro tvorbu myšlenkových map* [online]. 26. února 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupný z WWW:<<http://vyuka.jazyku.cz/l.php?id=1528>>
 - 2) TREFNÝ, Vojtěch. *Kalzium: Periodická tabulka, chemická kalkulačka a ještě více chemie* [online]. 8. února 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.linux expres.cz/software/kalzium-periodicka-tabulka-chemicka-kalkulacka-a-jeste-vice-chemie>
 - 3) ČERNÝ, Michal. *Modelujeme molekuly s vědeckým software Avogadro* [online]. 24. listopadu 2010 [cit. 2011-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.root.cz/clanky/modelujeme-molekuly-s-vedeckym-software-avogadro/>
 - 4) *Chemsketch10.0* [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.gnj.cz/projekt1/facilitace/texty/CHEMSKETCH10.doc>
 - 5) *EclipseCrossword – program na tvorbu křížovek* [online]. [cit. 2011-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.zdarma.org/990-eclipsecrossword-tvorba-krizovek/>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

